DONDERDAG

FILM

Lucy (Dakota Johnson) op date met de rijke Harry (Pedro Pascal) in de film 'Materialists'. **beeld: Atsushi Nishijima**

De Noorse serie 'Lovable' volgt de 'moderne' relatie van Maria en Sigmund **beeld: September Film**

Hoe ziet moderne liefde eruit? Is het opbrekend of juist berekenend

Materialists en *Loveable*, twee verschillende films over relaties, laten beide zien hoe uitdagend het is om in deze moderne tijd liefde te vinden en te behouden. Van het temperen van verwachtingen tot het uiteenvallen van een huwelijk – beide films tonen hoe je daarbij jezelf tegenkomt.

BMI, salaris, lengte, postuur, opleiding en leeftijd; dat is wat ertoe doet op de relatiemarkt waarin Lucy (Dakota Johnson) geslaagde New Yorkse vrijgezellen aan elkaar koppelt in de hoop op een match. Op die relatiemarkt moet je zorgen dat je een '*standout quality*' hebt, dat je competitief bent en iemand vindt die alles afvinkt op je eisenlijst. Opwaartse mobiliteit speelt daarbij een belangrijke rol en een relatie moet je een stap omhoog op de maatschappelijke, sociale en economische ladder helpen. Uiteindelijk is het huwelijk een zakendeal en dat is altijd zo geweest, verkondigt Lucy. Toch is de succesvolle Lucy zelf niet van plan om haar huwelijksdeal snel te sluiten.

Marktwaarde

Maar dan ontmoet ze de rijke en charmante Harry (Pedro Pascal) en haar ex John (Chris Evans) op dezelfde bruiloft. Gaat ze voor Harry, een gewilde 'unicorn', die 'een 10/10 scoort in elke categorie' of voor John, die aanmoddert als toneelacteur, nog steeds met huisgenoten in een krotterig huis woont en haar in materiële zin weinig te bieden heeft? Ze kiest uiteindelijk voor haar ex John. Een niet-verrassende keuze voor een romantische comedy, maar ook een teleurstellende en makkelijke ontknoping. Met Celine Song, die eerder het prachtige *Past Lives* maakte, als regisseur pretendeert *Materialists* meer te zijn dan een romcom. Het was realistischer geweest als de berekenende Lucy wél met de rijke Harry getrouwd was, die eerlijk aangeeft dat hij iemand zoekt die hij respecteert, vertrouwt en die meer weet dan hijzelf.

Overtuigender is de film in de bespiegelingen op hoe transactioneel moderne liefde is geworden. Liefde is een rationele afweging, een berekening zelfs, waarbij het eigen geluk op nummer één staat en de ander vooral jouw behoeftes moet vervullen: *'I like you because you make me feel valuable*,' zegt Lucy tegen Harry. Je marktwaarde en de ander als vervulling van jouw verlangens, dat is waar het om draait. In *Why love hurts* beschrijft socioloog Eva Illouz hoe economisch liefde in de moderniteit is geworden. Hoe keuzes, vrijheid, rationaliteit en autonomie steeds bepalender zijn geworden in de liefde. 'Is hij/zij de juiste voor mij?' 'Is er niet een beter/knapper/succesvoller iemand ergens anders?' zijn kenmerkende vragen voor de moderne zoektocht naar liefde waarin jij als individu liefde 'verdient'.

Wanhoop en uitputting

In het psychologisch gelaagde liefdesdrama *Loveable* (Noors: Elskling) krijgen we een inkijkje in de uitdagingen van het moderne getrouwde leven van Maria (Helga Guren) en Sigmund (Oddgeir Thune). Net als bij *Materialists* staat het vrouwelijke perspectief centraal en we zien hoe zij, een gescheiden vrouw met twee kinderen, betoverd raakt van hem en hoe ze aan het begin van de relatie helemaal in elkaar opgaan.

Zeven jaar later hebben de sleur van het alledaagse leven en de slopende uitputting van het moederschap hun intrede gedaan. Maria neemt het Sigmund kwalijk dat hij veel weg is voor zijn werk en dat de zorg voor hun inmiddels vier kinderen vooral op haar schouders neerkomt. Dat maakt ze op niet al te tactische manier duidelijk.

Je krijgt weinig sympathie voor Maria en je begrijpt waarom Sigmund aankaart dat hij aan een scheiding denkt. Het maakt Maria wanhopig, ze smeekt hem niet weg te gaan, maar wijst vervolgens bij relatietherapie enkel met de vinger naar hem. Gaandeweg kom je erachter waarom Maria zich zo gedraagt en hoe haar verleden hierin doorwerkt. Wat Maria doet, doet haar moeder ook: het zich slecht laten voelen van de ander om zich daardoor beter te voelen over zichzelf. Maria ziet zichzelf als waardeloos, haat zichzelf en met haar verlatingsangst drijft ze Sigmund alleen maar van zich af. De film weet deze psychologische lagen op een knappe en subtiele manier aan te boren. Uiteindelijk vindt de doorbraak plaats bij de therapeut en alleen voor de spiegel. Daar spreekt ze haar jongere zelf toe, aftastend, kwetsbaar en daardoor enorm krachtig, en zegt dat ze oké is, een goed hart heeft en liefde mag ontvangen. Eigenwaarde en zelfrespect zijn onmisbaar voor een liefdevolle en duurzame relatie, zo ontdekt Maria.

Je marktwaarde en de ander als vervulling van jouw verlangens, dat is waar het om draait.

Ratio en emotie

Waar in *Materialists* de onzekerheid en zelfhaat van Lucy haar in de armen van ex John drijft, stijgt *Loveable* daarboven uit. *Loveable* laat de gelaagdheid en complexiteit van langdurige liefde zien waarbij liefde niet maakbaar is en je telkens weer geconfronteerd wordt met jezelf, oude patronen en onbewuste overtuigingen. In *Materialists* daarentegen is liefde berekenend en rationeel, zijn de gesprekken beschouwend en staccato en is zelfs zoenen emotieloos.

Langdurige liefde vraagt echte emotie, kwetsbaarheid, jezelf geven met huid en haar, en bereidheid telkens weer naar je eigen tekortkomingen, nukkigheden en ingesleten gewoontes te kijken. Dat laat *Loveable* zien. Al geven deze inspanningen geen 100% garantie op een gelukkige relatie en is het nog maar de vraag of deze 'investering' zich 'terugverdient'. Liefde is en zal altijd een risico blijven.

Tabitha van Krimpen